

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/677/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114213226
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Szombathová-Poláková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2017:4114213226.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovvej a sudkýň Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a JUDr. Kataríny Marčekovej, v právnej veci žalobcu: Seacaptial S. á. r. L., so sídlom 2 Avenue Charles de Gaulle, L-1653, Luxemburské veľkovevodstvo, zastúpený Advokátska kancelária Gallo s. r. o., so sídlom Martin, Jilemnického 30, IČO: 36 715 352 proti žalovanému: C. A., nar. XX. XX. XXXX, bytom M., A. XXX/XXX, o zaplatenie 3.831,18 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 11. mája 2016 č. k. 10C/120/2016-35 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil ustanoveniami § 657, § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, ods. 4 písm. b/, ods. 5, § 524 ods. 1, § 526 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 497 Obchodného zákonníka. Uviedol, že žalobca sa žalobou doručanou súdu 30. 04. 2014 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom a náhradou trov konania, titulom úverovej zmluvy, ktorú pohľadávku nadobudol postúpením. Právny predchodca žalobcu Consumer Financie Holding, a. s. a žalovaný uzatvorili 20. 10. 2009 písomnú zmluvu č. 5003829 označenú ako zmluva o pôžičke, ktorej súčasťou sú úverové zmluvné podmienky, na základe ktorej sa právny predchodca žalobcu zaviazal poskytnúť žalovanému peňažné prostriedky, ktoré sa mu žalovaný zaviazal vrátiť spolu s úrokmi. V čl. 15.1 a 2 všeobecných obchodných podmienok je dojednané, že žalobca je oprávnený bez súhlasu žalovaného a žalovaný nie je oprávnený bez súhlasu žalobcu postúpiť akúkoľvek pohľadávku zo zmluvy na tretie osoby. Právny predchodca žalobcu postúpil zmluvou o postúpení pohľadávok z 07. 03. 2013 pohľadávku z predmetnej zmluvy na žalobcu, ktorý má sídlo v Luxemburskom veľkovevodstve. Právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému listom z 22. 03. 2013, že došlo k postúpeniu pohľadávky na žalobcu, ktoré doručenie nepreukázal. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným existoval záväzkový vzťah titulom zmluvy o úvere, hoci je označená ako zmluva o pôžičke, pretože poskytovanie úverov je predmetom obchodnej činnosti právneho predchodcu žalobcu a z jej obsahu vyplýva, že za poskytnutie peňažných prostriedkov boli dohodnuté úroky, t. j. podstatná náležitosť zmluvy o úvere. Táto zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, pretože pri jej uzatvorení právny predchodca žalobcu konal a žalovaný, ktorý je fyzickou osobou, nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Tým sa pri rozhodovaní o žalobe žalobcu otvoril priestor pre aplikáciu § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré predstavujú základný právny rámec ochrany spotrebiteľa, popri ostatných právnych predpisoch zákona č. 634/1992 Zb., resp. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákona č. 258/2001

Z. z., resp. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Žalobca sa však v konaní od žalovaného domáha zaplatenia žalovanej sumy z pohľadávky, ktorú nadobudol zmluvou o postúpení uzavretou podľa dojednaní v úverových podmienkach, ktoré oprávnenie na postúpenie mal len žalobca, a nie žalovaný, pričom pohľadávka bola postúpená na zahraničný subjekt. Takéto dojednanie však spôsobuje hrubý nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), lebo výrazným spôsobom obmedzuje a sťažuje oprávnenie spotrebiteľa nakladať s pohľadávkou a môže ho odradiť od efektívnej ochrany svojich práv, pretože by v prípade úspešného výsledku súdneho konania len ťažko uplatňoval svoje práva na náhradu trov konania, prípadne právo na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo právo na primerané finančné zadosťučinenie ktoré mu potenciálne môže vzniknúť proti neznámemu zahraničnému subjektu a nestanovuje žiadne podmienky, za ktorých môže súhlas s postúpením odoprieť (§ 53 ods. 4 písm. b) Občianskeho zákonníka). S poukazom na uvedené je uvedená zmluvná podmienka v predmetnej úverovej zmluve neprijateľná, a preto absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Záverom súd prvej inštancie poukázal na rozsudky Okresného súdu Prešov č. k. 17C/56/2010-54 z 12. 07. 2010, č. k. 19Cb/164/2008-139 z 28. 09. 2010, č. k. 10C/141/2010-102 z 04. 02. 2011, rozsudok Okresného súdu Košice - okolie č. k. 10C/130/2012-76 z 10. 05. 2012, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11 Co/81/2011 z 16. 05. 2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/95/2014 z 01. 10. 2014). Z uvedených dôvodov súd žalobu pre nedostatok aktívnej legitímácie na strane žalobcu zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, ale pretože v konaní úspešný žalovaný si právo na náhradu trov neuplatnil a ani mu zo spisu žiadne trovy nevyplývajú, súd mu právo na ich náhradu nepriznal.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca, domáhajúc sa ním zrušenia rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátenia veci na ďalšie konanie. Vytkol súdu prvej inštancie nesprávne právne posúdenie veci, ako i to, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Námetka nedostatku jeho aktívnej legitímácie je úplne neodôvodnená, nakoľko pohľadávku zo spotrebiteľského úveru môže veriteľ postúpiť. Zákon neobmedzuje v žiadnych ustanoveniach možnosť postúpenia pohľadávky na zahraničný subjekt. Nakoľko uvedená podmienka bola uvedená vo všeobecných podmienkach a nebola dojednaná v úverovej zmluve individuálne, mal sa súd pri rozhodovaní držať dikcie § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktorý stanovuje, že nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom. Neplatnosť postúpenia pohľadávky teda môže spôsobiť iba existencia dohody medzi veriteľom a dlžníkom, že pohľadávku nemožno postúpiť. Ako vyplýva zo šiesteho odôvodnenia smernice EHS/93/2013, jej účelom je odstrániť neprijateľné podmienky, cieľ, ktorý sleduje normotvorca smernice spočíva výlučne v nastolení rovnováhy, nie však v odstránení zmluvy ako celku. Neobstojí ani konštatovanie, že postúpenie pohľadávky môže obmedziť alebo neúmerne zaťažiť možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojho práva, lebo v tomto konkrétnom prípade uplatňuje nároky veriteľ z titulu nesplnenia záväzku, a nie spotrebiteľ, preto použitie § 39 nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, ani v skutkovom stave. K postúpeniu pohľadávky nie je potrebný súhlas dlžníka. Ďalej uviedol, že konanie prebieha na všeobecnom súde žalovaného a nech by bol veriteľ ktokoľvek, vždy by nároky zo spotrebiteľskej zmluvy musel uplatňovať na tomto súde. Z ustanovenia, že druhý účastník úverového vzťahu nie je oprávnený bez predchádzajúceho súhlasu banky postúpiť, previesť, meniť, či akokoľvek disponovať ktorýmkoľvek zo svojich práv, nie je možné vyvodiť, že banka nemôže svoj nárok postúpiť. Uvedené ustanovenie je možné posúdiť iba ako neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je neplatná, a preto druhý účastník úverového vzťahu má právo so svojou prípadnou pohľadávkou slobodne disponovať. K postúpeniu pohľadávky nie je potrebný súhlas dlžníka, pričom napadnuté rozhodnutie v skutočnosti takéto oprávnenie chce dlžníkovi priznať.

3. Písomné vyjadrenie k odvolaniu žalobcu podané nebolo.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania, s verejným vyhlásením rozsudku a po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

5. Predmetom konania je žaloba žalobcu na zaplatenie sumy 3.831,18 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,5% ročne od 13. 06. 2013 do zaplatenia, ako i trovami konania. Z odôvodnenia žaloby vyplýva, že dlh žalovaného vznikol na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 20. 10. 2009 č. 5003829 uzatvorenej medzi žalovaným ako dlžníkom a spoločnosťou Consumer Finance Holding a. s.

ako veriteľom, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi pôžičku vo výške 4.688,32 eura na zakúpenie spotrebného tovaru. Zmluvou o postúpení pohľadávok uzatvorenou dňa 07. 03. 2013 medzi Consumer Finance Holding a. s. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom, postúpila spoločnosť Consumer Finance Holding a. s. pohľadávku voči žalovanému, vrátane jej príslušenstva, na žalobcu.

6. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa § 470 ods. 2 prvej vety CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8. Počnúc od 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý zrušil dovtedy platný zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov Občiansky súdny poriadok. Keďže v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (ak nie je ustanovené inak), je potrebné na danú právnu vec aplikovať právnu úpravu zákona č. 160/2015 Z. z.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Podľa § 379 CSP odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak
a/ od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý
b/ ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov
c/ určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

11. Podľa § 380 ods. 1 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

12. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

13. Podľa § 53 ods. 4 písm. b) Občianskeho zákonníka, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa.

14. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

15. Po prejednaní veci odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, keď súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a vec v otázke rozhodujúcej pre posúdenie danej veci - v otázke aktívnej legitímácie žalobcu aj správne právne posúdil. S poukazom na uvedené, odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne, v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, potvrdil.

16. Na potvrdenie záverov súdu prvej inštancie, s ohľadom na dôvody podaného odvolania žalobcu, odvolací súd udáva, že v prejednávanej veci bolo zrejmé, že právny vzťah, ktorý dňa 20. 10. 2009 vznikol medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, je vzťahom spotrebiteľským, keď z obsahu spisu je zrejmé, že právny predchodca žalobcu pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako veriteľ, t. j. ako osoba, ktorá konala v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ, t. j. ako osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Je rovnako nesporná podoba zmluvy vo forme štandardnej formulárovej zmluvy, ktorá je typická tým, že sa uzatvára vo viacerých prípadoch a že spotrebiteľ spravidla jej obsah nemení, pričom všeobecné obchodné podmienky sú priamo prílohou takto uzatváranej zmluvy. Z uvedeného potom vyplýva, že v

spotrebiteľských veciach je plne v právomoci všeobecných súdov, aby po oboznámení sa s právnymi a skutkovými okolnosťami toho-ktorého prípadu ex offio preskúmali akékoľvek konanie, opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenie predajcu alebo dodávateľa nesúce znaky nekalej obchodnej povahy spôsobilé privodiť zásah do základných práv a slobôd spotrebiteľa, prípadne pre účely zabezpečenia, aby spotrebiteľ nebol zmluvnou podmienkou nekalej povahy viazaný, vysloviť aj neplatnosť právneho úkonu (uznesenie ÚS SR III. ÚS 103/2016-17 z 24. 02. 2016).

17. Pokiaľ teda súd prvej inštancie po prejednaní veci dospel k záveru, že žalobca v danom spore nie je aktívne vecne legitimovaným subjektom, pretože zmluvná podmienka zakotvená v čl. 15. 1 a 2 všeobecných obchodných podmienok zmluvy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a tak absolútne neplatnou, takýto záver súdu prvej inštancie je i podľa názoru odvolacieho súdu správny. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že postúpenie pohľadávky na zahraničný subjekt v danom prípade predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. b/ Občianskeho zákonníka. Je potrebné prisvedčiť tomu, že už samotné dojednanie tejto zmluvnej podmienky je vo vzťahu k spotrebiteľovi nerovnovážne. Spotrebiteľ nie je oprávnený bez písomného súhlasu veriteľa postúpiť pohľadávku tretím osobám, naopak, dodávateľ je oprávnený pohľadávku zo zmluvy tretím osobám postúpiť bez toho, aby dlžník s takýmto postupom udelil písomný súhlas. Takáto zjavná nerovnováha práv účastníkov zmluvy je bez akejkoľvek právnej relevancie.

18. Žalobca v podanom odvolaní tvrdí, že išlo o zákonom predpokladané postúpenie pohľadávky a že nedošlo k zhoršeniu postavenia dlžníka. K uvedenému je potrebné uviesť, že vo všeobecnej rovine nemožno mať výhrady k postúpeniu pohľadávky v spotrebiteľských veciach, keď cesia je bežným a pomerne častým právnym úkonom aj v spotrebiteľských veciach. Rovnako je však potrebné konštatovať, že postúpenie pohľadávky na subjekt sídlaci v zahraničí výrazne sťažuje pozíciu spotrebiteľa a môže ho odradiť od efektívnej ochrany jeho práv a takýto postup dodávateľa je postupom v rozpore s úrovňou osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od dodávateľa pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúcej čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v oblasti činnosti.

19. S poukazom na vyššie uvedené je potom potrebné konštatovať, že súd prvej inštancie sa dôsledne vysporiadal s otázkou platnosti postúpenia pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu z hľadiska súdnej kontroly podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Keďže neprijateľná zmluvná podmienka obsiahnutá v spotrebiteľskej zmluve je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, tak ako správne uviedol súd prvej inštancie, neplatná, nemohlo dôjsť k platnému prevodu práv a povinností z predmetnej zmluvy o pôžičke zo dňa 20. 10. 2009.

20. Vzhľadom na dôvody uvedené vyššie, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

21. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznal, i keď v odvolacom konaní úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak tomuto žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli. Odvolací súd v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 CSP rozhoduje len o nároku na náhradu trov konania, keď o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia následne rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie. Vzhľadom na skutočnosť, že už v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zrejmé, že žalovanému žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, riadiac sa zásadou, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá v zmysle čl. 17 CSP, odvolací súd rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).